

WWW-сервер, реалізований на базі безкоштовної програми Apache 1.3.33, використовується для підтримки роботи форуму. Apache можна також використовувати резервний варіант доступу до файлів, що зберігаються на сервері.

Samba-сервер версії 3.0.11 був впроваджений для реалізації можливості доступу до даних з використанням SMB-протоколу, тобто звичайних Windows клієнтів.

Як FTP-сервер, використовується безкоштовна програма pure-ftpd версії 1.0.20. Вибір саме цієї програми пов'язаний з її можливостями — вона може зберігати базу користувачів в будь-якій SQL базі даних з можливістю завдання для окремих користувачів швидкості доступу до даних.

Висновки. Представлена організація корпоративної комп'ютерної мережі орієнтована на створення технічних умов для широкого впровадження інформаційних технологій в навчальний процес та інші сфери діяльності університету. Запропонована розподілена архітектура адаптивних програмних засобів базується на використанні метаданих і параметричних програмних компонент, що забезпечує можливість її використання і розвиток в умовах співіснування різних підходів до впровадження КМСОНП. Програмні засоби НАВІГАТОР-ОСВІТА, що реалізують основні елементи такої архітектури, пройшли досліду експлуатацію в КНУБА. В результаті впровадження програмних засобів суттєво підвищились оперативність і достовірність обробки деканатами даних модульного і семестрового контролю. Перспективними напрямками розвитку програмних засобів підтримки КМСОНП є створення компонентів планування навчального процесу, забезпечення повноцінного електронного документообігу на основі XML-документів [5].

ЛІТЕРАТУРА

1. Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д. та ін. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна — Болонья — Саламанка — Прага — Берлін). — Тернопіль: ТДПУ імені В. Гнатюка, 2003. — 52 с.
2. Задоров В. Б., Лизунов П. П., Щербина А. А., Белошицкий А. А., Макачук А. А. Использование информационных технологий в управлении техническим вузом // Сборник статей IX Международной научно-технической конференции «Информационная среда вуза». Вып. 9. — С. 14–15.
3. Білошицький А. О., Демченко В. В., Смирнов В. В. Інтегровані гнучкі програмні засоби для комп'ютерної підтримки кредитно-модульної системи організації навчального процесу // Сучасні проблеми прикладної математики та інформатики: Тези доповідей Одинадцятої Всеукраїнської наук. конференції. — Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2004. — С. 19.
4. Лизунов П. П., Демченко В. В., Білошицький А. О. Впровадження корпоративної комп'ютерної мережі з урахуванням кредитно-модульної системи освіти // Сучасні технології вищої освіти: Тези доповідей Третьої міжнародної наук.-метод.-конференції. — Одеса: ОДАХ, 2004. — С. 91.
5. Питс-Моултіс Н., Кирк Ч. XML: Пер. с англ. — СПб.: BHV-Санкт-Петербург, 1999. — 800 с.

Іван РЯБУХА

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІЦЕЇСТІВ

У статті розглянуто рівень сформованості життєвої компетентності, соціальної адаптації, відповідності особистісних і суспільних цінностей моральним орієнтаціям ліцеїстів.

Глобалізація суспільних структур, підвищення попиту на фахівців-професіоналів у різних галузях виробництва, перспектива входження України в Європейський освітній простір — все це призвело до набуття нової актуальності наукових і практичних проблем, пов'язаних з компетентністю. Переорієнтація педагогічного пошуку з процесу на результат у діяльнісному вимірі дозволила науковцям визначити перелік ключових компетентностей, необхідних для досягнення успіху в житті. Вагоме місце серед них посіли затребуваність в зміненому суспільстві, забезпечення спроможності активно діяти, самостійно вирішувати життєві та професійні ситуації. Аналіз міжнародних і державних документів [3] показав, що компетентісний підхід сьогодні визначений базовим при реформуванні систем освіти в країнах Європейського Союзу і розглядається як основна ідея безперервної освіти, тобто навчання впродовж життя. Компетентісно орієнтована освіта передбачає внесення суттєвих змін у змістову, процесуальну, технологічну, виховну та управлінську складові діяльності навчальних закладів різних рівнів. Розвиток загальних ком-

Наукові записки. Серія: Педагогіка. — 2007. — № 6

петентностей учнівської молоді, а саме здібностей мобілізувати знання та готовності реалізувати їх у реальних життєвих ситуаціях стає нині пріоритетним завданням функціонування загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема ліцеїв. У цьому ракурсі формування в учнів соціальної компетентності як однієї з ключових — це шлях до подолання прірви між освітою і соціальним замовленням суспільства, вимогами життя.

Поняття соціальної компетентності в сучасній психолого-педагогічній науці залишається достатньо невизначеним. Державного стандарту соціальної освіти поки що немає, хоча соціалізація окремими дослідниками визнається результатом освітньої діяльності загальноосвітніх навчальних закладів [5; 6]. Проблеми соціальної адаптації та соціалізації в педагогічній науці — не новина, вони вивчалися відтоді, коли виникло поняття «соціум». Загальним проблемам соціалізації людини присвячені роботи Е. Еріксона, А. Маслоу, К. Роджерса. Проблеми соціально-педагогічної роботи з учнями досліджують науковці різних країн, серед яких А. Адлер, І. Д. Бех, І. Зверева, А. Й. Капська, В. Оржеховська та ін. Основи соціально орієнтованої школи заклав Т. Парсонс, запропонувавши розглядати освіту як інститут соціалізації в сучасному суспільстві, а навчальні заклади — як специфічні соціальні системи [7].

Аналіз досліджень названих та інших авторів дозволяє стверджувати, що поняття «соціальна компетентність» є дуже неоднозначним і динамічним у своєму розвитку. На наміченому етапі його зміст включає три аспекти:

- 1) проблемно-практичний — адекватність розуміння ситуацій, постановка й ефективне виконання завдань діяльності, дотримання суспільних норм поведінки, готовність до безперервної освіти з метою досягнення успішної соціальної інтеграції;
- 2) змістовий — адекватне осмислення життєвих ситуацій у більш загальному контексті;
- 3) ціннісний — здатність до адекватної оцінки ситуацій, цілей і завдань діяльності, суспільних норм з точки зору власних і загальнозначущих цінностей [2].

Існує кілька підходів до визначення змісту цього поняття. Так, на думку А. В. Брушлинського, воно концептуалізує вищий рівень соціальної активності особистості і тому під соціальною компетентністю можна розуміти «освоєння та розвиток соціальної дійсності, який досягається у процесі діяльності, поведінки, спілкування, споглядання тощо і завдяки гармонізації усвідомлення суспільних проблем і ціннісних орієнтацій» [6]. Проведений нами ретроспективний аналіз дозволяє тлумачити соціальну компетентність як особистісну характеристику, що допомагає індивіду конкретизувати для себе шляхи взаємодії із суспільством і таким чином зберігати внутрішню стабільність системи «Я — суспільство». Узагальнюючи підходи різних науковців до визначення змісту соціальної компетентності, можна зробити висновок, що структурно соціальна компетентність складається з двох частин — особистісної (психофізіологічні якості) і суспільної (набутий соціальний досвід); змістовно вона має такі складники: знання (про себе і навколишній світ), вміння (розуміти, сприймати, аналізувати, оцінювати, робити вибір і приймати рішення), соціальні навички (спілкування, виконання різних соціальних ролей), здатності (захищати власні інтереси та потреби інших, розробляти проекти на майбутнє та реалізувати власні життєві плани, діяти відповідно до ситуацій), особистісні якості (цінності, емоції, ставлення, мотивація діяльності).

Отримання позитивного кінцевого результату у навчально-виховному процесі передбачає періодичний контроль за ним на різних етапах. Результат сформованості соціальної компетентності у випускників навчального закладу досягається лише у разі послідовного контролю за станом її формування. Метою цієї статті є розкриття методики оцінювання рівня сформованості соціальної компетентності учнів 9–11 класів, яка апробувалась під час пілотажного дослідження в Херсонському ліцеї обласної ради інтернатного типу та міській гімназії м. Миколаєва впродовж 2005–2006 років.

Основна частина. Оцінювання рівня сформованості соціальної компетентності учнів проходило шляхом анкетування та інтерв'ювання учнів 9–11 класів (загальною кількістю 657 осіб). На підставі аналізу теоретичних доробок науковців та практиків у галузі педагогічної діагностики розроблено методику оцінювання рівня сформованості соціальної компетентності учнів старших класів, до якої включено 3 анкети і 3 опитувальника для учнів, перелік запитань для інтерв'ю. Отримані результати оброблялися шляхом семантичного та контент-аналізу відповідей з наступною статистичною обробкою.

Відповідно до зазначених вище змістовних складових поняття соціальної компетентності кожна анкета та опитувальник мали об'єкту спрямованість, тобто передбачали вивчення особистісних характеристик (знань, вмінь та навичок) чи індивідуальних якостей учнів. Так, за допомогою анкет вивчалися життєва компетентність (як головна складова соціальної), моральні орієнтації та проблеми соціальної адаптації учнів, за допомогою опитувальників досліджувалися питання цінностей (суспільних та особистих) і особливостей спілкування, а також соціальний портрет випускника загальноосвітнього навчального закладу.

Оскільки соціальна компетентність розуміється як така, що допомагає досягнути успіху в житті, то метою першої анкети було виявлення стану сформованості життєвої компетентності учнів, а саме таких умінь та індивідуальних рис:

Уміння	Індивідуальні риси
1) аналізувати життєву ситуацію,	1) мудрість,
2) набувати життєвий досвід,	2) упевненість у собі,
3) використовувати власний досвід,	3) незалежність,
4) використовувати досвід інших,	4) добрі стосунки з оточуючими.
5) пристосовуватися до обставин,	
6) адаптуватись в суспільстві,	
7) вирішувати проблеми.	

Результати динаміки життєвих умінь учнів відповідно до просування по класах навчання (від 9-го до 11-го) подані у вигляді діаграми на рис. 1, зміна індивідуальних рис учнів 9-х, 10-х та 11-х класів подана на рис. 2.

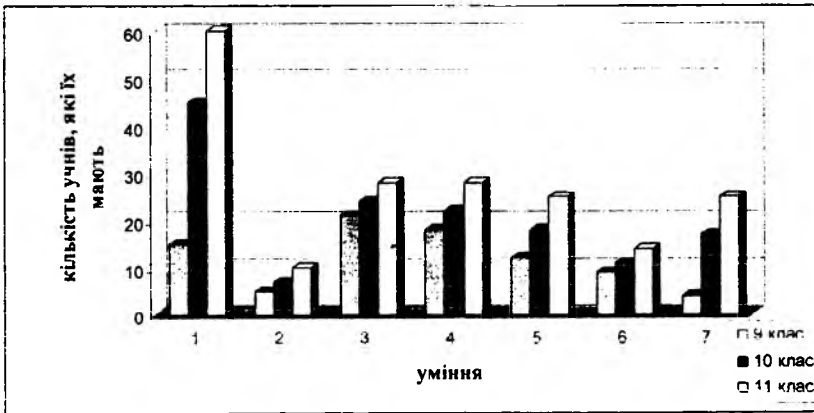

Рис. 1. Динаміка життєвих умінь учнів.

Рис. 2. Зміна індивідуальних рис учнів.

Аналіз отриманих даних свідчить, що під час навчання в учнів значно зростають (на 45% кожний параметр) вміння здійснювати аналіз ситуацій та впевненість у собі; позитивна динаміка спостерігається в уміннях вирішувати проблеми (зростання на 21%), пристосовуватися до обставин (приріст 13%) і використовувати досвід інших (приріст 10%); мудрість учнів від 9-х до 11-х класів зростає на 14%. Це пояснюється тим, що учні пілотних навчальних закладів отримують якісну освіту, яка супроводжується розвитком інтелектуальних умінь. Найменший приріст отримано для умінь набувати досвід (5%) та адаптуватися в суспільстві (5%), а також не залежати від обставин (3%). Така ситуація спричинена суб'єктивними чинниками і могла відбутися внаслідок процесів, що відбуваються у суспільстві і призводять до його постійних змін, певних недоліків у виховній роботі сім'ї та навчальних закладів (незначна кількість виховних заходів, обмежена їх різноплановість, відсутність психологічної підготовки).

Запитання другої анкети були спрямовані на вивчення моральних орієнтацій учнів. Варто зазначити, що перелік відповідей та розподіл їх значущості на запитання «Що є найголовнішим у житті?» для учнів 9-х та 11-х класів майже збігаються і виглядає так:

<i>параметри</i>	<i>9 кл.</i>	<i>11 кл.</i>
фізична сила і здоров'я	28%	34%
визнання навколишніх, успіх	24%	16%
цікава робота	8%	12%
духовне багатство	14%	10%
поважна посада	11%	9%
гроші, бізнес	9%	8%
сімейна злагода	3%	5%
моральна досконалість	2%	4%
можливість допомагати людям	1%	2%

Такий розподіл добре корелює з вибором тверджень, запропонованих у наступних запитаннях анкети:

- людина має дбати лише про свою сім'ю — 34% і 38%;
- піклування про тих, хто навколо тебе — важлива якість — 31% і 26%;
- дбати про процвітання країни — головне для громадянина — 28% і 24%;
- людина має дбати лише про себе — 7% і 12%.

Цікавим виявився той факт, що працю 65% респондентів розглядають як реалізацію власних сил і можливостей, 25% — як потребу здорового організму і лише 10% — як неприємний обов'язок. При цьому 52% учнів орієнтовані на співпрацю, 33% вважають, що у колективі людина почувається сильнішою і лише 15% зазначили, що колектив обмежує свободу діяльності. Отже, досягнення успіху в житті — професійне визнання, цікава робота, посада, матеріальне та сімейне благополуччя — дійсно визнаються більшістю учнів головним, при цьому перші місця відводяться учнями і 9-х, і 11-х класів духовним, а не матеріальним цінностям. Про пріоритетність морального над матеріальним свідчить також високий рівень відповідальності учнів, які зазначили, що людина відповідає:

- лише за свої вчинки — 34% і 51%;
- за свою сім'ю та близьких — 28% і 24%;
- за все, що відбувається навколо — 22% і 18%;
- за долю світу — 16% і 7%.

Кінцевим результатом формування соціальної компетентності в учнів загальноосвітніх навчальних закладів можна вважати рівень соціалізації випускників у гетерогенному суспільстві. З огляду на це метою третьої анкети було вивчення особливостей соціальної адаптації учнів, встановлення її рівня. Відповіді на запитання цієї анкети надали підстави для висновків про готовність учнів до виконання різних соціальних ролей і про такі їх особистісні якості, як: креативність мислення, ставлення до явищ навколишнього світу, мотивація діяльності. Отримані результати (коефіцієнти адаптації 1–5), розраховані за методикою Г. В. Єльнікової [1], подані у таблиці 1, а їх динаміка в узагальненому вигляді представлена графічно на рис. 3.

Рівень сформованості соціальної адаптації учнів

Класи / Рівні	9	10	11
1 — низький	17%	14%	5%
2 — нижче за середній	28%	22%	14%
3 — середній	26%	26%	29%
4 — вище за середній	11%	17%	24%
5 — високий	18%	21%	28%

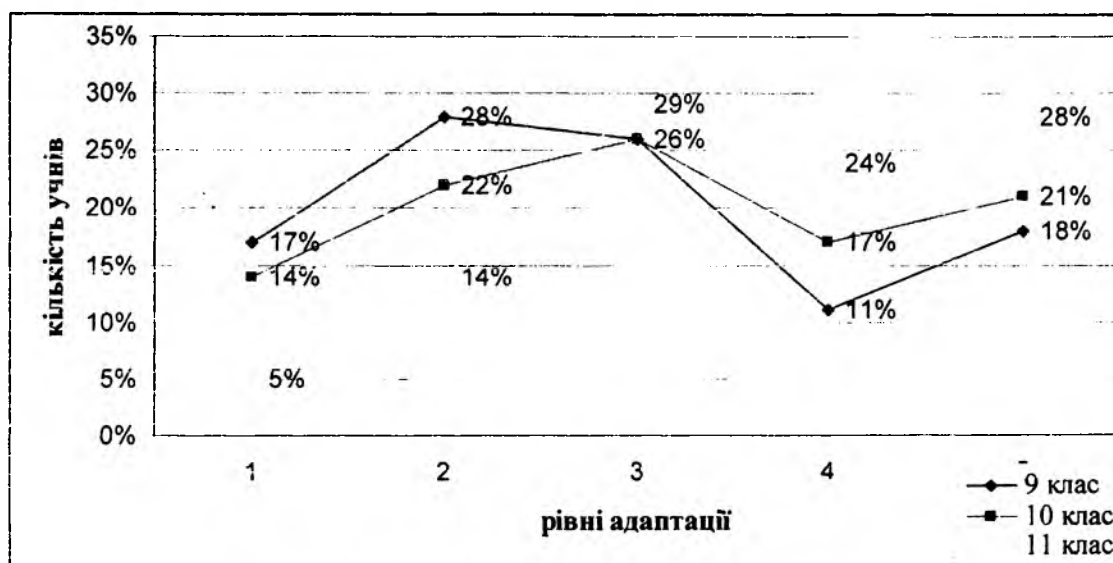

Рис. 3. Динаміка рівня соціальної адаптації учнів.

Як можна побачити, спостерігається позитивна динаміка: збільшення з віком (класом) відсотка учнів, що мають високий і вище за середній рівень адаптації, та зменшення відсотка учнів, які мають низький та нижче за середній рівень; при цьому відсоток респондентів із середнім рівнем соціальної адаптації залишається відносно постійним (26–29%) і становить майже третю частину респондентів.

Змістовний аналіз відповідей учнів свідчить, що учні 11-х класів готові виявляти більшу активність у пошуках роботи, ніж учні 9-х класів, при цьому для учнів 11-х класів значущим є привабливість діяльності, для учнів 9-х класів — ні. Окрім цього, учні 11-х класів віддають перевагу роботі, що дозволяє вдосконалюватися, учні 9-х — роботі, що приносить більший заробіток. Така ситуація, на нашу думку, пояснюється віковими пріоритетами респондентів та особливостями профорієнтаційної роботи, яка здійснюється в пілотних навчальних закладах. Учні 9-х, 10-х і 11-х класів виявили креативність щодо здатності змінювати способи діяльності та пошуку виходу із складних ситуацій, вміння йти на компроміс і навіть поступатися в певних ситуаціях. Разом з цим майже всі респонденти (89%) зазначили, що труднощі можуть вибити їх з життєвої колії. Аналіз отриманих відповідей свідчить, що в учнів наявна мотивація на успіх у діяльності, хоча навколишній світ вони сприймають дещо спрощено і не завжди готові до прийняття рішень.

З метою з'ясування уявлень учнів про сутність поняття «ціннісні орієнтації» та цінності, що сповідаються кожним учнем в учнівському колективі, навчальному закладі, суспільстві, розроблено перший опитувальник. Треба зазначити, що дали визначення поняттю «цінності» 35% учнів 9-х класів, 45% учнів 10-х класів і 39% учнів 11-х класів, решта — лише навела різні приклади. Серед найбільш уживаних означень цінностей були (таблиця 2):

Означення поняття «цінності» учнями

Означення	9 кл.	10 кл.	11 кл.
найдорожче для людини	27%	20%	11%
те, що поважають в людях	2%	5%	4%
найкращі риси	1%	2%	9%

Таблиця 3

Найбільш уживані цінності, зазначені респондентами

Цінності	9 кл.	10 кл.	11 кл.
кохання	12%	30%	22%
батьківщина	3%	6%	39%
робота (кар'єра)	9%	5%	2%
взаєморозуміння	13%	12%	20%
сім'я	9%	5%	12%
здоров'я	11%	2%	2%
освіта	7%	6%	3%
гроші, влада	19%	22%	5%

Варто зазначити, що біля 3% учнів у кожному класі зазначили, що в сучасному суспільстві зовсім немає цінностей. Окремі учні також назвали такі цінності, як мир, життя, доброта, справедливість, рівність, а також статус, зв'язки, сила, багатство, що є відображенням реального життя. Взагалі співвідношення між матеріальними та моральними цінностями складає: в учнів 9-х класів — 41% і 56%, в учнів 10-х класів — 35% і 63%, в учнів — 11-х класів 21% і 77%. Отже, прослідковується позитивна динаміка морального й перевага над матеріальним, що свідчить про високий рівень духовного розвитку респондентів.

До цінностей, що характерні для навчального закладу, потрапили: навчання (25%, 35% і 11% респондентів у класах відповідно), знання (17%, 11% і 5%), дружба (23%, 33% і 27%), взаємоповага (19%, 30%, 15%), виховання (5%, 6%, 11%), доброзичливість (6%, 5%, 10%), взаєморозуміння (14%, 16%, 14%) та інші, які отримали менше 3% вибору. Цікавим виявилися такі цінності, як успіх у навчанні, прагнення бути найкращим, стосунки між вчителями та учнями, що підкреслює наявність сприятливого мікроклімату у навчальному закладі, дбання про позитивний імідж. Відсоток матеріальних цінностей складав лише 2% (для всіх респондентів).

Серед цінностей, що сповідаються в учнівському колективі, виявилися такі: дружба (43%, 55% і 40%), взаємоповага (21%, 45% і 48%), взаємодопомога (13%, 22% і 32%), взаєморозуміння (17%, 16% і 23%), чесність (13%, 15% і 12%), навчання (7%, 18%, 3%) та ін. Аналіз відповідей свідчить, що перелік названих цінностей такий ж великий, як і для суспільства, але матеріальні цінності в ньому відсутні; переважають цінності, властиві для колективу. Отже, можна зробити висновок, що виховна робота в учнівських колективах здійснюється належним чином.

Особисто значущими цінностями учні назвали наступні: дружба (34%, 48%, 45%), кохання (18%, 39%, 39%), навчання (11%, 12%, 16%), сім'я (17%, 6%, 5%), взаємоповага (18%, 34%, 41%), взаєморозуміння (15%, 15%, 23%), здоров'я (17%, 3%, 3%) та інші, до яких потрапили й матеріальні — гроші, кар'єра, багатство. Зазначимо, що ведучі групи цінностей для кожної вікової групи різняться, навіть більше — зменшується їх діапазон, чіткіше визначаються конкретні позиції. Разом з цим ведучі цінності для особистості, колективу, навчального закладу та суспільства здебільшого співпали. Таким чином, виявлено групу цінностей, які виявилися значущими для особистості, учнівського колективу, навчального закладу і навіть, суспільства: дружба, любов, сім'я, освіта, взаєморозуміння і взаємодопомога.

Аналіз отриманих відповідей на останнє запитання першого опитувальника стосовно ціннісних орієнтацій свідчить, що 87% учнів не розуміють сутності цього поняття, 63% ототожнюють їх з цінностями.

Питання другого опитувальника були націлені на виявлення особливостей спілкування учнів: готовність, ініціативність, конформність, словниковий запас, відповідальність за власні слова. Отримані відповіді засвідчили, що більшість учнів (79%) охоче вступають до спілкування, виявляють ініціативу при цьому лише 32%; толерантні у спілкуванні 58% респондентів, а 44% опитаних готові до розуміння та співпраці. Проведене інтерв'ювання показало, що 100% респондентів мають великий словниковий запас, хоча іноді висловлюють думки без логічної побудови (вміння висловлюватися зростають із класом). Разом з цим учні не володіють багатьма словниковими конструктами, властивими для різних соціальних ролей.

Призначенням третього опитувальника було отримання соціального портрета випускника загальноосвітнього навчального закладу: особистісні риси і якості, здатність проектувати своє майбутнє та наслідки своїх дій, чітка позиція щодо напрямку майбутньої професійної діяльності, сприйняття себе частиною суспільства з усіма привілеями та обов'язками. Найбільш уживаними особистісними рисами та якостями виявилися такі: впевненість у собі (43%), культура поведінки (34%), працьовитість (34%), ерудованість (27%), принциповість (24%). На жаль, такі якості, як чуйність, естетичний смак, ініціативність мають в середньому 20% вибору респондентів. Дуже високий відсоток учнів (64%) адекватно проектує своє майбутнє та наслідки своїх дій. Відповідаючи на питання «Ким Ви уявляєте себе у майбутньому?», 37% респондентів обрали відповідь «висококваліфікованим працівником», а 27% — «матеріально забезпеченою людиною», що можна вважати однозначними відповідями. Знаковим є те, що жодний з респондентів не обрав відповідь «статус безробітного». Опитування також показало: більшість учнів цікавляться суспільним життям країни (62%) та бачать певні перспективи її розвитку (72%), асоціюючи з ними певною мірою й себе. Даючи відповіді на питання «Ваше майбутнє місце проживання», отримані наступні результати: «в Україні» — 54%; «за її межами» — 10%; «утримаюсь від відповіді» — 34%. Отже, майже половина учнів не впевнена в тому, що буде потрібна власному суспільству.

Беручи до уваги результати пілотажного дослідження, можна представити динаміку сформованості соціальної компетентності учнів 9–11 класів за рівнями (1 — низький, 2 — нижче за середній, 3 — середній, 4 — вище за середній, 5 — високий) у вигляді діаграми (рис. 4).

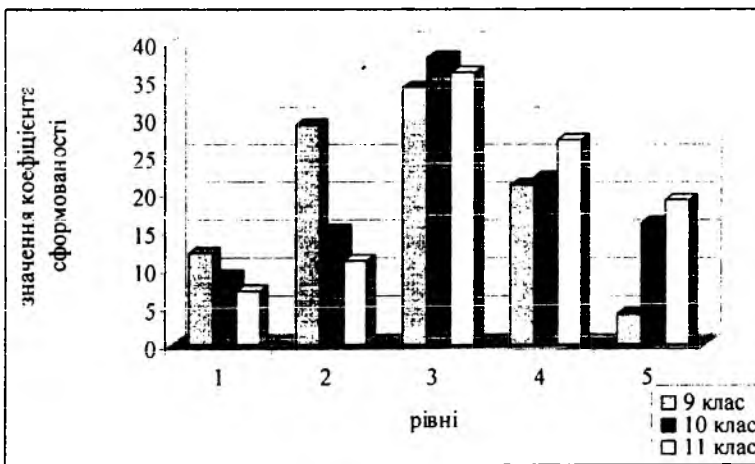

Рис. 4. Динаміка сформованості соціальної компетентності.

З поданої діаграми бачимо, що рівень сформованості соціальної компетентності учнів змінюється впродовж навчання: спостерігається певна позитивна динаміка, хоча залишається дуже високий відсоток респондентів, яких можна вважати неготовими до самостійного життя в суспільстві. Причинами такого становища, на нашу думку, є загальний суспільний занепад моральних та громадянських цінностей, недостатня увага з боку держави до такого становища, неналежний рівень сімейного виховання і відсутність особистісно-зорієнтованих технологій соціально-педагогічної підтримки учнів.

Висновки. Таким чином, отримані результати вказують на те, що життєва компетентність, рівень соціальної адаптації, відповідність особистісних і суспільних цінностей моральним орієнтаціям взаємопов'язані й утворюють для причинно-наслідкове поле формування в учнів соціальної компетентності, модельним відображенням якої слугує соціальний портрет випускника. Розроблена методика дозволяє оцінювати рівень сформованості соціальної компетентності учнів, встановлювати напрями соціально-педагогічної роботи. З метою здійснення належної підготовки ліцеїстів до активного виконання ними соціальних ролей громадянина, професіонала, сім'янина тощо необхідно реалізувати систему заходів щодо психолого-соціальної підтримки учнів, а саме: нарощування у змісті освіти знань про людину і навколишній світ; цілеспрямоване перетворення соціального досвіду на досвід особистісний; зміна навчально-дисциплінарної моделі взаємодії вчителя і учня на особистісноорієнтовану; активізація діяльності практичного психолога та соціального педагога з розвитку вмінь та навичок розробки учнями конкретних життєвих планів, проектів та шляхів їх реалізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атестація загальноосвітніх навчальних закладів / Під заг. ред. Г. В. Єльнікової. — Харків: Основа, 2000. — 124 с.
2. Бондаревская Е. В. Теория и практика личностно-ориентированного образования. — Ростов-на-Дону, 2000. — 352 с.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. — К: К.І.С., 2004. — 112 с.
4. Краевский В. В. Содержание образование: вперед к прошлому. — М.: Педагогическое общество России, 2001. — 36 с.
5. Семиченко В. А. Порівняльний аналіз цінностей педагогічної діяльності та професійної підготовки вчителів // Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. збірник / За заг. ред. О. В. Сухомлинської. — К., 1997. — С. 195–200.
6. Субъект и социальная компетентность личности / Под ред. А. Брушлинского. — М., 1995.
7. Томпсон Дж., Пристли Дж. Социология. — М.: Инициатива, 1998. — 491 с.

Зарема СЕЙДАМЕТОВА

ЕМПІРИЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ

У статті представлений кількісний і якісний аналіз результатів педагогічного експерименту з перевірки ефективності раніше запровадженої методичної системи підготовки інженерів-програмістів за спеціальністю «Інформатика». Емпірично оцінювана методична система включає виокремлення дисциплін фундаментального ядра спеціальності «Інформатика», розробку сучасної методики їх викладання і методики професійного тюнінгу студентів.

В умовах глобалізації ринку праці у сфері комп'ютерінга і надзвичайної динамічності цієї сфери питання гнучкої методичної підготовки інженерів-програмістів за спеціальністю «Інформатика» стають актуальними і важливими.

Аналіз досліджень з питання підготовки інженерів-програмістів показав, що ця проблема є, як і раніше, недостатньо глибоко вивченою. Необхідність підготовки інженерів-програмістів для сфери комп'ютерінга і відсутність методики, що зважає на специфіку і швидкість змін, які відбуваються в комп'ютерінгу, зумовили розробку методичної системи підготовки інженерів-програмістів [1]. У цю систему входить виокремлення дисциплін фундаментального ядра спеціальності «Інформатика» і розробка сучасної методики їх викладання, а також розробка методики професійного тюнінгу студентів цієї спеціальності.

Мета нашої статті полягає в кількісному і якісному аналізі результатів педагогічного експерименту з перевірки ефективності методичної системи підготовки інженерів-програмістів за спеціальністю «Інформатика».

Педагогічний експеримент проводився в природних, звичних для студентів умовах навчального процесу на факультеті «Інформатики» Кримського інженерно-педагогічного університету (КІПУ) в 2003–2007 рр.